

ZA POWODZENIE

NASZEJ BEZNADZIEJNEJ

SPRAWY

**WYDARZENIA TOWARZYSZĄCE
19. MIĘDZYNARODOWEMU
FESTIWALOWI FILMOWEMU
WATCH DOCS**

OBRÓŃCY PRAW CZŁOWIEKA W ROSJI

8 / 12 FILM

10 / 12 TEATR

11 / 12 DYSKUSJA

2019

ZA POWODZENIE NASZEJ BEZNADZIEJNEJ SPRAWY!

Ten żartobliwy toast-hasło obowiązywał wśród radzieckich dysydentów, którzy przez dekady walczyli z reżimem, opierając się o zasady praw człowieka - nieraz poświęcając nie tylko karierę i wolność, ale też zdrowie i życie. Kim byli ci ludzie, co ich skłoniło do podjęcia tej nierównej walki, jak potoczyły się ich losy? Czy odnieśli sukces, który wydawał się niemożliwy?

A kim są współcześni obrońcy praw człowieka w Rosji? Czy ideowymi spadkobiercami dysydentów, czy zupełnie nowym zjawiskiem? Co mają wspólnego ze sobą, a co ich dzieli? Czym się zajmują na co dzień, jakie są ich motywacje i jakie zagrożenia na nich czyhają? Czy ich beznadziejna sprawa odniesie kiedyś sukces?

Przybliżymy sobie ten ważny aspekt życia Rosji w cyklu spotkań, okazją dla których są rocznice śmierci trzech wybitnych działaczy: Ludmiły Aleksiejewej (8 grudnia 2018 roku), Andrieja Sacharowa (14 grudnia 1989 roku) oraz Arsenija Rogińskiego (18 grudnia 2017 roku).

8 GRUDNIA /niedziela/ zobaczymy filmy dokumentalne, poświęcone każdej z tych postaci.

10 GRUDNIA /wtorek/ zanurzymy się w życie współczesnych obrońców praw człowieka dzięki spektaklowi słynnego Teatru.doc, opartemu na prawdziwych wypowiedziach konkretnych działaczy.

11 GRUDNIA /środa/ porozmawiamy o tym, co zobaczyliśmy i usłyszeliśmy, o przeszłości i teraźniejszości świata dysydentów podczas dyskusji z udziałem historyków i obrońców praw człowieka z Rosji i Polski.

*** WSZYSTKIE WYDARZENIA TŁUMACZONE BĘDĄ NA JĘZYK POLSKI**

FILM

PRZESZŁOŚĆ

KIEDY: 8 GRUDNIA / NIEDZIELA

GDZIE: CENTRUM SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ ZAMEK UJAZDOWSKI, PRACOWNIA

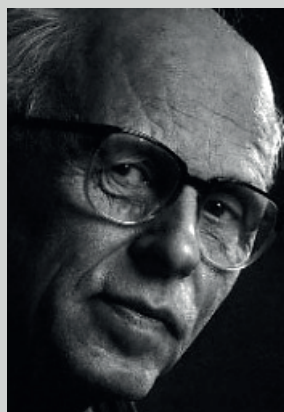
16:00 „LUDMIŁA ALEKSIEJEW. ETAPY SPRZECIWU”

16:45 „ARSENIJ ROGINSKI. PRAWO DO PAMIĘCI”

**19:00 „ANDRIJ SACHAROW: WOLNY CZŁOWIEK”
PO PROJEKCYI SPOTKANIE Z GOŚCIEM ALEKSIEJEM MAKAROWEM
/STOWARZYSZENIE “MEMORIAŁ”/**

fot. Nowaja Gazeta

*** BEZPŁATNE WEJŚCIÓWKI DO POBRANIA W KASIE CENTRUM SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ ZAMEK UJAZDOWSKI
ILOŚĆ MIEJSC OGRANICZONA**

LUDMIŁA ALEKSIEJEW. ETAPY SPRZECIWU (CZ.1 & 2)

30' / reżyseria: Kirił & Ksenia Sacharnow / zdjęcia: Kirił Sacharnow / montaż: Kirił Sacharnow / produkcja: Andrei Sakharov Foundation, Natella Boltianska, Gołos Ameriki

Nasza bohaterka pamięta represje 1937 roku, referat Chruszczowa z 1956 i niedawne procesy polityczne w Rosji. Przewodnicząca Moskiewskiej Grupy Helsińskiej, legenda ruchu dysydenckiego i do momentu swojej śmierci w 2018 roku jedna z najważniejszych osób w rosyjskim ruchu obrońców praw człowieka. Ludmiła Aleksiejewa mówi o etapach kształtowania myślenia dysydenckiego w Związku Radzieckim i w Rosji, o historycznej roli tych, którzy publicznie wyrażają swój sprzeciw i współczucie, o strachu i odwadze, o faktach i wnioskach.

ARSENIJ ROGINSKI. PRAWO DO PAMIĘCI

96' / reżyseria: Ludmiła Gordon / zdjęcia: Mika Altskan / produkcja: Ludmiła Gordon

Dokumentalny film „Prawo do pamięci” to portret filmowy rosyjskiego historyka i obrońcy praw człowieka Arsenija Roginskiego. To monolog-wyznanie Roginskiego o sobie i swoim kraju, o przeszłości, teraźniejszości i przyszłości Rosji. Roginski, wieloletni szef i jeden z założycieli Stowarzyszenia „Memoriał”, renomowany historyk, były dysydent i więzień polityczny, potrafił wspaniale opowiadać. Na rok przed śmiercią po raz pierwszy usiadł przed kamerą, by podzielić się przemyśleniami o rzeczach bardzo osobistych i dla niego ważnych: o przyjeździe na świat w Gułagu i śmierci ojca w stalinowskim więzieniu, o istocie masowego terroru, o powinnościach historyka oraz o tym, dlaczego jego rodacy odrzucają pamięć o totalitarnej przeszłości swego kraju.

ANDRIEJ SACHAROW: WOLNY CZŁOWIEK

96' / reżyseria: Josif Pasternak / zdjęcia: Władimir Polianski, Sebastien Saadoun, Michel Dunand / produkcja: ARTE France, 13 Productions

Życie Andrieja Sacharowa jak w soczewce skupia w sobie zarówno historię wielkich konfliktów XX wieku, jak i współczesne problemy Rosji. Sacharow był jednym z twórców radzieckiej bomby atomowej, ale już w latach 60., zdając sobie sprawę z potencjalnych konsekwencji światowego konfliktu nuklearnego, zaczął podejmować kroki w kierunku zatrzymania wyścigu zbrojeń. W latach 70. stworzył komitet obrony praw człowieka i ofiar procesów politycznych w ZSRR. Za udział w ruchu dysydenckim został zesłany do miasta Gorki, gdzie pozostawał pod baczna obserwacją KGB. Przez całe życie nieustraszenie walczył o prawa człowieka. Był jednym z pierwszych Rosjan, którzy publicznie potępiili wojnę w Afganistanie. Naukowe i polityczne osiągnięcia zapewniły mu poczesne miejsce w historii. Opowieść o jego życiu pozwala spojrzeć z nowej perspektywy na to, jak wygląda dzisiejsza Rosja.

TEATR

TERAŹNIEJSZOŚĆ

KIEDY: 10 GRUDNIA / WTOREK

**GDZIE: CENTRUM SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ ZAMEK UJAZDOWSKI, BUDYNEK LABORATORIUM,
SALA IM. W. KRUKOWSKIEGO**

**19:00 SPEKTAKL TEATRU.DOC / MOSKWA/
„PRAWOZASZCZYTNIKI/OBRÓŃCY PRAW CZŁOWIEKA”
PO SPEKTAKLU SPOTKANIE Z AKTORAMI TEATRU.DOC**

Są przeklinani. Ich praca jest niezauważana. Łatwo zdradzają ich ci, którym pomogli. W telewizji mówi się o nich w konwencji bajki lub horroru. A zapominają o sobie i idą tam, gdzie jest trudno, czasem nie do zniesienia. I tam pracują. Dlaczego? Czym jest syndrom wypalenia, ile warzyw powinno się znaleźć w więziennym obiedzie i co się dzieje, gdy przestajesz odpowiadać na nocne telefony.

Alfabet rosyjskich obrońców praw człowieka: pomoc dla zdesperowanych od A do Z. Teatr.doc zadedykował spektakl sąsiadowi (Mały Kazionnyj Zaułek, dom nr 5), pierwszemu rosyjskiemu obrońcy pra w człowieka, doktorowi Haassowi.

*** BEZPŁATNE WEJŚCIÓWKI DO POBRANIA W KASIE CENTRUM SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ ZAMEK UJAZDOWSKI
ILOŚĆ MIEJSC OGRANICZONA**

DYSKUSJA

PRZESZŁOŚĆ + TERAŹNIEJSZOŚĆ

KIEDY: 11 GRUDNIA / ŚRODA

GDZIE: CENTRUM ZIELNA / UL. ZIELNA 37
WEJŚCIE C, SALA WYSTAWOWA, PIĘTRO 5 /WINDA/

18:00 **DYSKUSJA**

Aleksiej Makarow /Memoriał / Moskwa/

Jekatierina Sielezniova /OWD-info / Moskwa/

Anna Dobrowolska /Teatr.doc, Memoriał / Moskwa/

Danuta Przywara /Helsińska Fundacja Praw Człowieka / Warszawa/

Zbigniew Gluza /Ośrodek Karta / Warszawa/

Marek Radziwon /moderator

* WSTĘP WOLNY

RSVP: [KOLAKOWSKA@CPRDIP.PL](mailto:kolakowska@cprdip.pl)

ANNA DOBROWOLSKA — koordynatorka projektów w Teatrze.doc, autorka sztuk „Prawozaszczytniki / Obrońcy praw człowieka” oraz „Ojub” (o sprawie Ojuba Titije-wa). Dyrektorka wykonawcza Centrum Obrony Praw Człowieka „Memoriał”, ma wieloletnie doświadczenie w dziedzinie edukacji w tej sferze, koordynatorka projektów na rzecz pokoju dla młodych aktywistów z Rosji i Ukrainy.

ALEKSIEJ MAKAROW — w wieku 15 lat rozpoczął współpracę ze Stowarzyszeniem „Memoriał” — organizacją, która zajmuje się historią represji komunistycznych i oporu oraz obroną praw człowieka. Specjalista od historii ruchu dysydenckiego, Członek Rady Centrum Obrony Praw Człowieka „Memoriał”. Publikuje na stronie projektu OWD-info. Od 2011 roku — nauczyciel wiedzy o społeczeństwie w moskiewskiej szkole „Intelektual”.

DANUTA PRZYWARA — socjolog, od 2008 Prezes Zarządu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka. Pracowała kolejno w biurze projektowym i instytucie resortowym budownictwa następnie w Instytucie Psychologii PAN. W okresie „Solidarności” wchodziła w skład Komisji Mediacji Regionu Mazowsze NSZZ „Solidarność”. Od 1982 r. członek Komitetu Helsińskiego w Polsce i współautorka części jego raportów. W 1989 współzałożycielka Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka.

JEKATIERINA SIELEZNIOWA — od 2016 roku związana z OWD-info — organizacją, która zajmuje się gromadzeniem informacji o zatrzymaniach podczas akcji publicznych oraz innych prześladowaniach politycznych. Zaczynała od monitorowania i pracy na gorącej linii, jednocześnie ukończyła studia prawnicze. W OWD-info kieruje działem prawnym, który organizuje pomoc dla osób zatrzymanych i oskarżonych na wszystkich etapach postępowania łącznie z Trybunałem w Strasburgu. Wcześniej związana ze Stowarzyszeniem „Gołos” — organizacją zajmującą się obserwacją wyborów.

ZBIGNIEW GLUZA — redaktor, inicjator i szef „Karty” podziemnej (od 1982 roku) i legalnej (od 1990) i niezależnego Archiwum Wschodniego (od 1987), prezes Ośrodka KARTA (od 1991), obecnie organizacji pożytku publicznego), przewodniczący Rady Programowej Domu Spotkań z Historią (od 2006), przewodniczący Komitetu Ogrodu Sprawiedliwych w Warszawie (od 2014). Autor, współautor, redaktor i wydawca kilkudziesięciu książek i kilkunastu wystaw. Laureat Nagrody dziennika „Rzeczpospolita” im. Jerzego Giedroycia za działalność w imię polskiej racji stanu.

MAREK RADZIWOŃ — pracownik naukowy Uniwersytetu Warszawskiego, absolwent Wydziału Wiedzy o Teatrze warszawskiej PWST, krytyk teatralny, tłumacz, w latach 2009-2014 dyrektor Instytutu Polskiego w Moskwie, były sekretarz Nagrody Literackiej NIKE i adiunkt w Instytucie Europy Środkowo-Wschodniej w Lublinie. Opublikował m.in. antologię *Wstyd było milczeć. Świadectwa radzieckich dysydentów* (2013), wywiad-rzekę z Siergiejem Kowalowem *Żyliśmy jak ludzie wolni* (2017).

ORGANIZATORZY

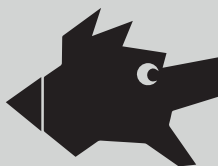
CENTRUM
POLSKO-ROSYJSKIEGO
DIALOGU I POROZUMIENIA

ZA WOLNĄ
ROSJĘ

HELSIŃSKA FUNDACJA
PRAW CZŁOWIEKA

WATCH DOCS